

By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53,
2100 København Ø

Fremsendt via Gribskov Kommune

Frederiksberg, den 19. oktober 2010

Klage over Gribskov Kommunes godkendelse af nye vedtægter for Landvindingslaget Karsemosen

Som ejer af ejendommen Birkevænget 1, 3300 Frederiksværk, klager jeg herved over Gribskov Kommunes godkendelse den 8. september 2010 af nye vedtægter for Landvindingslaget Karsemosen. Vedtægterne er behæftet med en række fejl og mangler, og er på væsentlige punkter i strid med lovgivningen på området. Kommunen har tilsyneladende heller ikke fulgt den procedure for ændringer, der er foreskrevet i kapitel 5 i bekendtgørelsen om vandløbsregulering og - restaurering¹.

Den medsendte klagevejledning er endvidere behæftet med væsentlige fejl.

Hvis der er punkter i klagen, der ikke kan behandles af By- og Landskabsstyrelsen, bedes styrelsen venligst videresende dem til rette myndighed.

Baggrund og historie

Landvindingslaget Karsemosen blev oprettet ved kendelse afsagt den 23. oktober 1951. Laget har et interesseareal på ca. 180 ha. med 11.969 parter fordelt på 63 ejendomme. De samlede anlægsudgifter var på ca. 217.000 kr., hvoraf 2/3 blev betalt af statskassen.

Der er senere, specielt i perioden 1960 – 1990, sket udstykning fra flere af de bidragspligtige ejendomme, og vandløbsmyndigheden har løbende fordelt de pligtige bidrag på de nye ejendomme. Det fremgår af den seneste partsfordelingsliste dateret 1. oktober 1991, at de 11.969 parter nu er fordelt på 318 ejendomme.

De store ejendomsbesiddere i landvindingslagets bestyrelse har løbende beklaget sig over den efter deres opfattelse "uretfærdige" partsfordeling, men beklagelserne har ikke tidligere vundet gehør hos vandløbsmyndigheden, der på det tidspunkt var Frederiksborg Amt.

Først da amterne ved kommunalreformen i 2007 blev nedlagt, og vandløbsmyndigheden overført til kommunerne, blev der med bistand fra Gribskov Kommune påbegyndt en revision af fordelingen.

Landvindingslagets bestyrelse bad i 2007 Landinspektørgruppen i Hillerød om at udarbejde forslag til nye vedtægter og partsfordeling. Det er uklart om dette er sket på baggrund af en beslutning truffet af en lovlig afholdt generalforsamling eller af bestyrelsen alene. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at laget pr. 31/3

¹ Bekendtgørelse nr. 1436 af 11/12/2007

2009, efter at have betalt udgifterne til landinspektørgruppen på ca. 145.000 kr., havde en negativ egenkapital på 28.392 kr. Dette er formentlig i strid mod forbuddet mod optagelse af lån i vedtægternes § 11.

Landinspektørgruppen udarbejdede et forslag til nye vedtægter, nyt interesseområde og ny partsfordeling – kraftigt bistøjet af Gribskov Kommune. Det kan undre at Gribskov Kommune har deltaget så aktivt i en proces, der primært har haft til formål at omfordere driftsudgifterne for landvindingslaget til fordel for nogle få, store grundejere overvejende bosat i Halsnæs Kommune og til ulempe for de mange sommerhusejere i Gribskov Kommune.

Som eksempel kan nævnes, at den nye partsfordeling vil medføre at et sommerhus med 2 parter – og dem er der en del af i Gribskov Kommune – vil opleve en udgiftsstigning fra 12,50 kr. årligt til ca. 260 kr. årligt. Til gengæld vil den største grundejer – bosiddende i Halsnæs Kommune – få reduceret sit bidrag fra ca. 21.100 kr. årligt til ca. 3.290 kr. årligt.

1. Kan de oprindelige vedtægter ændres?

Vandløbsloven² bestemmer i § 62, at ”uanset at forholdene ved et vandløb eller anlæg tidligere er fastlagt ved aftale, eller at der tidligere er truffet afgørelse herom, kan der fastsættes nye bestemmelser vedrørende vandløbet eller anlægget, hvis de faktiske forhold har ændret sig, eller hvis den tidligere aftale må anses for utilstrækkelig.”

Det fremgår af tidligere kendelser, at vandløbsretterne har anlagt en ret restriktiv praksis overfor ændring af forhold, som et flertal har indrettet sig på.

Det må under alle omstændigheder kræves, at lovens betingelser for at tillade en ændring af vedtægterne er opfyldt, hvilket må anses for tvivlsomt i denne sammenhæng, og det fremgår da heller ikke af administrationens indstilling til Teknisk Udvalg i forbindelse med godkendelsen af de nye vedtægter mv., at man har taget stilling til dette spørgsmål.

Den eksisterende aftale (lagets vedtægter) har fungeret tilfredsstillende i snart 60 år, og kan således næppe karakteriseres som utilstrækkelig. De faktiske forhold vedrørende anlægget og dets interesseområde har ikke ændret sig. Udstykning fra nogle af de bidragspligtige ejendomme kan ikke betragtes som en ændring af de faktiske forhold, der nødvendiggør fastsættelse af nye vedtægter, og vandløbsmyndigheden har løbende fordelt de pligtige bidrag på de nye ejendomme i overensstemmelse med vandløbslovens § 67.

De nye vedtægter har da heller ikke til formål at gennemføre ændringer af landvindingslagets anlæg eller funktion, men udelukkende at lave om på på den eksisterende udgiftsfordeling, som det store flertal af grundejere har indrettet sig på.

2. Hvem udfærdiger de nye bestemmelser, og hvordan inddrages de berørte parter?

Det fremgår af § 7, stk. 2 i bekendtgørelsen om vandløbsregulering og – restaurering, at vandløbsmyndigheden fastsætter hvilke områder, der skal høre under pumpelaget og udfærdiger en vedtægt for laget.

² Lovbekendtgørelse 2009-09-24 nr. 927 om vandløb

Det fremgår ikke direkte, om denne bestemmelse også finder anvendelse i tilfælde, hvor betingelserne i vandløbslovens § 62 for ændring af vedtægterne er opfyldt, og der skal fastsættes nye bestemmelser for et pumpelag.

Bekendtgørelsen fastsætter imidlertid i § 7, stk. 1, at vandløbsmyndigheden kan træffe beslutning om oprettelse og ændring af offentlige pumpelag, og det må derfor antages at stk. 2 - 4 finder anvendelse såvel ved oprettelse som ændring af offentlige pumpelag, således at det er vandløbsmyndigheden, der skal fastlægge interesseområdet og udfærdige de nye vedtægter.

Landvindingslagets store udgifter til udarbejdelse af nye vedtægter mv. kunne således formentlig have været undgået, hvis lagets bestyrelse havde fået korrekt vejledning fra Gribskov Kommune.

Endvidere indeholder bekendtgørelsen i kapitel 5 detaljerede regler for vandløbsmyndighedens behandling af sagen. Disse regler forekommer ikke at være iagttaget i denne sag. Der har eksempelvis ikke været offentlig høring efter bekendtgørelsens § 15.

3. Er Landvindingslagets vedtagelse af de ændrede vedtægter lovlig?

Det af Landinspektørgruppen udarbejdede forslag til nye vedtægter blev fremlagt på Landvindingslagets generalforsamling i 2008.

Lagets vedtægter bestemmer i § 8 følgende vedrørende generalforsamling:

Generalforsamlingen omfatter samtlige ejere af de under landvindingslaget hørende ejendomme.

I hvert års september måned afholdes ordinær generalforsamling, hvis dagsorden skal omfatte godkendelse af det foregående års reviderede regnskab, forelæggelse af budget for det kommende år og valg af bestyrelsesmedlem og stedfortræder.

Den ordinære generalforsamling indvarsles med 8 dages varsel efter bekendtgørelse på en af en tidligere generalforsamling vedtaget måde.

Generalforsamlingen blev indkaldt ved denne annonce, der var indrykket i det lokale annonceblad Frederiksværk Ugeblad (der ikke omdeles til sommerhusbeboerne):

Pumpejauget Karsemose Enge

afholder

GENERALFORSAMLING

tirsdag den 29. juli 2008 kl. 19.30

på "Grønnehavegård"

Dagsorden ifølge vedtægterne

Forslag fra bestyrelsen til
vedtægtsændring ønskes behandlet.

Forslaget kan rekvireres ved
henvendelse til formanden.

P.b.v. Niels Hansen

Annoncen var misvisende, både hvad angår navnet og datoen for generalforsamlingen, og dirigenten kunne da heller ikke erklære generalforsamlingen for lovlig.

Der blev derfor ikke afholdt generalforsamling i 2008 – og således ikke vedtaget budget, godkendt regnskab mv.

I 2009 blev der igen indkaldt til generalforsamling ved denne annonce indrykket i Frederiksværk Ugeblad (der ikke omdeles til sommerhusbeboerne):

Landvindingslauget Karsemosen

afholder

GENERALFORSAMLING

onsdag den 3. juni 2009 kl. 19.30

på "Grønnehavegård" Helsingevej 98, 3300 Frederiksværk

Dagsorden ifølge vedtægterne

Forslag fra bestyrelsen til vedtægtsændring ønskes behandlet.

Forslag til bestyrelsesmedlemmer modtages idet der gøres
opmærksom på at der skal vælges helt ny bestyrelse.

Forslaget og regnskabet kan rekvireres ved
henvendelse til formanden.

P.b.v. Niels Hansen

Også denne gang blev der gjort indsigelse mod generalforsamlingens lovlighed, men dirigenten afviste indsigelserne under henvisning til, at det på en tidligere generalforsamling (i 1996?) var blevet besluttet fremover at afholde generalforsamling i juni måned. Det virker ikke overbevisende, når det af lagets protokol fremgår, at generalforsamlingerne i årene 1997, 1998 og 1999 blev afholdt i juli måned, i årene 2000 og 2001 i august måned, og i årene 2003, 2004, 2005 og 2006 i februar måned. Alle disse generalforsamlinger er formentlig ulovlige, idet de hverken er afholdt i overensstemmelse med de oprindelige vedtægter, der fastsætter at

generalforsamlingen skal afholdes i september måned, eller med en mulig ændring fra 1996, der fastsætter at den skal afholdes i juni måned.

Der er således væsentlige betænkeligheder ved at anerkende generalforsamlingen i 2009 som lovlig, og vandløbsmyndigheden burde allerede derfor have afvist at realitetsbehandle forslaget til nye vedtægter.

4. Ændring af interesseområdets afgrænsning

Vandløbsloven bestemmer i § 41, at "ved fastsættelsen af hvilke ejendomme, der skal yde bidrag til laget, finder § 24, stk. 1 tilsvarende anvendelse."

Vandløbslovens § 24, stk. 1 bestemmer: 1) at udgifterne skal afholdes af de grundejere der skønnes at have nytte af foranstaltningerne, og 2) at udgifterne fordeles mellem grundejerne efter den nytte foranstaltningerne har for den enkelte ejendom.

Det fremgår af de nye vedtægter (side2) at "Af hensyn til administrationen af landvindingslaget og dets interessegrænser, er interessegrænsen tilrettet, således at den i det store hele følger de matrikulære skel omkring sommerhusbebyggelsen."

Man har således – i strid med bestemmelserne i vandløbsloven – foretaget en praktisk tilretning af interesseområdet, og herved inddraget flere ejendomme der ikke tidligere har været medlemmer af laget, uden at foretage en konkret vurdering af om den pågældende ejendom har nytte af pumpelaget eller ej. Der er herved inddraget ca. 30 ejendomme, der ikke var opført på partsfordelingslisten fra 1991, og interessearealet er forøget fra de oprindelige ca. 180 ha til ca. 190 ha.

Den i vandløbsloven forudsatte vurdering af hvilke grundejere, der skønnes at have nytte af foranstaltningerne, må foretages konkret for hver enkelt ejendom. Det er tilsyneladende ikke sket her, og den foretagne ændring af interesseområdets afgrænsning er formentlig ikke i overensstemmelse med vandløbsloven.

Et eksempel på afgrænsningen efter de nye vedtægter ses her:

10cx og 10cæ. Alle af Tisvilde By, Tibirke. Ifølge tinglyst kendelse³ afvander disse ejendomme til vandløb IV, der har udløb i Arresø, og betaler bidrag til driften af dette vandløb.

5. Det anvendte princip for udgiftsfordelingen

Vandløbsloven bestemmer, at udgifterne skal fordeles mellem grundejerne, efter den nytte foranstaltningen har for den enkelte ejendom. Dette nytteprincip er af fundamental betydning, og vandløbsloven indeholder ikke hjemmel til en ordning, der helt eller delvist hviler på et solidaritetsprincip. Der skal således foretages en konkret vurdering af nytteværdien for hver ejendom

Det foreliggende forslag til vedtægter bestemmer i § 3, at hvert medlem (ejendom?), ud over bidrag i henhold til partsfordelingen, skal betale et administrationsgebyr/grundbidrag, hvis størrelse imidlertid ikke er fastsat i vedtægterne. Bestyrelsen har foreslået et grundbidrag på 250 kr., og dette beløb er da også anført i administrationens indstilling til Teknisk Udvalg.

Den nye partsfortegnelse rummer 347 medlemmer, der hver skal betale 250 kr., hvilket giver en samlet indtægt på 86.750 kr. fra grundbidraget alene.

I de sidste mange år har lagets godkendte driftsbudget udgjort ca. 60.000 kr.

Lagets samlede driftsudgifter vil således være mere end dækket gennem det faste grundbidrag på 250 kr. pr. medlem. Vedtægternes bestemmelse herom indfører således et solidaritetsprincip, der ikke har hjemmel i vandløbsloven⁴, hvorfor de ikke burde have været godkendt.

Laget har ingen væsentlige administrationsudgifter – kommunen står i forskud med bidrag, og opkræver dette vederlagsfrit over skattebilletten. Det må derfor antages at det ikke er et administrationsgebyr, men at der helt overvejende er tale om et grundbidrag, som ikke er hjemlet i vandløbsloven.

Vedtægternes § 3 indeholder endvidere bestemmelser om, at bestyrelsen kan fastsætte ændring af partsfordelingen i forbindelse med udstykning, hvilket er i strid med vandløbslovens § 67, og oplyser at bestyrelsens fordeling af parter kan indbringes for vandløbsmyndigheden – hvilket vist savner hjemmel i vandløbsloven.

6. Klagevejledningen

Meddelelsen af 5. oktober 2010 fra Gribskov Kommune om at kommunen har godkendt de nye vedtægter, indeholder også en klagevejledning. Vedrørende klage til taksationsmyndighederne oplyser kommunen:

”Jf. Lovbekendtgørelse 2009-09-24 nr. 927 om vandløb kan du klage til Taksationskommissionen over de økonomiske forhold. Jf. Vandløbsloven § 73 stk 2 skal du selv indsende klagen til Taksationskommissionen. Taksationskommissionen for Nordsjælland I og II, Domhuset, Nytorv, 1450 København K.”

Det er vist ikke korrekt, idet lovens § 73 omhandler fastsættelse af erstatning ved ekspropriation.

³ Kendelse afsagt den 12. januar 1965 af Landvæsensnævnet for retskreds 17, i sag nr. 9/1964

⁴ Jf. KFE 2002.299 hvor Overlandvæsenskommissionen lagde til grund, at der ikke i vandløbsloven var hjemmel til at foretage en fordeling af udgifterne ud fra et solidaritetssynspunkt.

Ifølge Vandløbslovens § 74, skal vandløbsmyndigheden først søge at tilvejebringe forlig om økonomiske spørgsmål, herunder bidragsfordeling. Vandløbslovens § 41 bestemmer, at hvis dette ikke lykkes, skal vandløbsmyndigheden indbringe sagen for taksationsmyndigheden på vegne af de berørte parter. Henvisningen til § 62 i lov om offentlige veje indebærer bl.a., at taksationsmyndighedens udgifter ved behandling af sagerne skal afholdes af vandløbsmyndighederne.

By- og Landskabsstyrelsen bedes derfor snarest muligt, og uden at afvente behandlingen af denne klage, bede Gribskov Kommune udsende en ny og korrekt klagevejledning til samtlige berørte ejendomme.

7. Yderligere bemærkninger

Jeg skal venligst bede om at få tilsendt kopi af Gribskov Kommunes redegørelse i forbindelse med denne klage.

Med venlig hilsen

Erik Larsson
H.C. Ørstedes Vej 51, 3.tv.
1879 Frederiksberg C
